

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

30.11.2015

LUONNOS

Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry:n lausunto nuorisolain uudistamisen -työryhmämuistiossa olevasta ehdotuksesta hallituksen esitykseksi uudeksi nuorisolaiksi

Yleiset huomiot asetusehdotuksesta

Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry (Allianssi) toteaa aluksi, että nuorisolain uudistamisen prosessi on käynnistetty hallinnon aloitteesta, ei nuorisokentän tarpeista muuttaa nykyistä lakia. Nyt kun laki on valmistelussa, Allianssi toivoo, että se valmistellaan hyvin.

Voimassa olevassa nuorisolaissa avustustoimikunta antaa esityksen nuorisojärjestöjen ja palvelujärjestöjen valtionapukelpoisuudesta ja valtionavustusten jaosta. Allianssi vaatii nykyistä muotoilua, jossa avustustoimikunta antaa esityksen kyseisestä asiasta, ei lausuntoa (lakiehdotus 7 §). Pelkästään lausunnon antaminen heikentäisi toimikunnan roolia ja painoarvoa sekä kasvattaisi virkamiesvaltaa. Se poistaisi myös järjestöjen vertaisarviointia, sillä toimikunta tuo prosessiin avustuksen käyttäjien äänen ja järjestöasiantuntemusta. Kyseisen kaltainen vertaisarviointi on nähty tärkeänä, ja se olisi tärkeää säilyttää tulevaisuudessakin. Esimerkiksi rahapelifuusioon liittyvässä selvityksessä tunnustettiin vertaisarvioinnin tärkeys. Lisäksi rahapeliyhtiöiden tulevasta fuusiosta saattaa seurata muutoksia nykyiseen tuotonjakoon, minkä vuoksi nykyiseen avustustoimikuntamalliin ei ole järkevää tehdä muutoksia.

Allianssi pitää selkeyttävänä ja hyvänä muutoksena yläikärajan nostamista, minkä mukaan kaikki alle 30-vuotiaat ovat nuoria. Se helpottaa valtionavustusten jakoa ja selkeyttää, miten nuorten edustus määräytyy. Kansainvälisesti ikäraja on yhdenmukainen esim. EU:n Erasmus+ -ohjelman kanssa.

Allianssi vastustaa nuorisolakiesitykseen määriteltyä alaikärajaa, ja pitää nykyistä lakia, jossa alaikäraja ei ole määritelty, hyvänä. Lain alaikärajan määrittelemisen alkavaksi 7 ikävuodesta on Allianssin mukaan keinotekoinen ja ongelmallinen monille nuorisotalon toimijoille. Myös alle 7-vuotiailla tulee olla mahdollisuus harrastustoimintaan. Lisäksi huolena on, että nykyinen lakiehdotus asettaa lapset ja nuoret keskenään eriarvoiseen asemaan ja kaventaa mahdollisuuksia osallisuuteen ikäperusteisesti. Lakiesityksen ikäraja on myös mahdollisia vaikutuksia järjestöjen toimintaedellytyksiin suhteessa alle 7-vuotiaisiin. (Kts. lisää Allianssin kommentit 3 §:ään.)

Allianssin mielestä osallisuutta koskevan säännöksen (22 §) tulee olla velvoittavampi ja tarkempi. Muotoilun tulee olla *”järjestettävä mahdollisuus osallistua”*, kuten lakiluonnoksen yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan. *”Tarjota mahdollisuus”* -muotoilu jättää mahdollisuuden esimerkiksi siihen, että säännöksessä tarkoitettua osallistumisoikeutta ja kuulemisvelvollisuutta toteutettaisiin käytännössä esimerkiksi tiedottamalla nuoria koskevista asioista verkossa. Lisäksi Allianssi vaatii, että nykyisen nuorisolain muotoilu(8 §): *”Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa”* on saatava myös uuteen lakiin, sillä lakiluonnoksen nykyinen kirjaus rajaa nuorten osallistumista ja vaikuttamista pelkästään nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. (Kts. lisää Allianssin kommentit 22 §:ään.)

Lakiluonnoksessa on yksityiskohtaisia perusteluja melko paljon sivumäärällisesti suhteessa lakipykäliin. Vaikuttaa siltä, että keskeistä pykäläsisältöä on siirretty perusteluihin, eli perustelutekstiä on paljon. Varsinainen pykälä on kuitenkin se, mikä painaa ja mitä luetaan. Tärkeät asiat tulee olla kirjoitettuna selkeästi pykäliin.

1 luku, Yleiset säännökset

1 § Lain soveltamisala

Allianssi on tyytyväinen yksityiskohtaisten perustelujen nuorisotoiminnan määrittelyyn, johon on lisätty myös nuorten omaehtoinen toiminta.

Yleisperusteluissa käydään läpi kansainvälisiä sopimuksia. Allianssi esittää lisättäväksi myös YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan sopimuksen, jonka ratifiointi prosessi on ihan loppusuoralla.

2 § Lain tavoite

Lain tavoitemuotoilu on kattava ja hyvä kokonaisuus. Hienoa on esimerkiksi, että yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä oikeusnäkökulma on selkeästi määritelty tavoitepykälässä (nykyisessä laissa vain ns. arvolistauksessa). Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys ovat lain tavoitteena kannatettavia.

Toisessa pykälässä sanotaan, että tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat *"terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen"*. Allianssin mielestä epäselväksi jää, mitä näillä tarkoitetaan. Nämä voisi määritellä yksityiskohtaisissa perusteluissa tarkemmin.

3 § Määritelmät, tähän kohtaan yleisesti määritelmistä, seuraavassa kysymyksessä ikärajoista

Pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa selvennetään, mitä nuorisopolitiikalla tarkoitetaan. Tähän on tullut uutena osana sukupolvien välisen vuorovaikutuksen parantaminen. Tätä voisi avata paremmin sillä nyt epäselväksi jää, mitä tällä vuorovaikutuksen parantamisella tarkoitetaan. Hämäräksi jää myös viittaus Suomen väestörakenteen muutokseen sekä maan sisäisen muuttoliikkeen huomioon ottaminen.

3 § Määritelmät kohta 1) nuorilla tarkoitetaan 7- 29 -vuotiaita

Kannatan työryhmän esitystä (7 - 29 -vuotiaita)

Muu mikä?

Allianssi pitää selkeyttävänä ja hyvänä muutoksena yläikärajan nostamista, minkä mukaan kaikki alle 30-vuotiaat ovat nuoria. Se helpottaa valtionavustusten jakoa ja selkeyttää, miten nuorten edustus määräytyy. Kansainvälisesti ikäraja on yhdenmukainen esim. EU:n Erasmus+ -ohjelman kanssa.

Yläikärajan muutos myös tukee vallitsevaa ymmärrystä nuoruudesta elämänvaiheena, joka on pitkittynyt. Nuoret esimerkiksi itsenäistyvät lapsuuden kodista myöhemmällä iällä ja etsivät paikkaansa työelämässä pidempään. Siten nuorisolaki tukee ikäryhmää, joka on monessa suhteessa väliinputoaja.

Allianssi vastustaa nuorisolakiesitykseen määriteltyä alaikärajaa, ja pitää nykylakia, jossa alaikärajaa ei ole määritelty, hyvänä. Nykyinen nuorisolaki (8 §) vahvistaa lasten ja nuorten oikeutta tulla kuulluksi, joka turvataan myös perustuslaissa. Laki-luonnoksessa jää hyvin epäselväksi, miten osallisuus-pykälässä (22 §) taataan alle 7-vuotiaiden lasten yhdenvertaisten osallistumisoikeuksien toteutumisen. Pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa vain todetaan, että *”nuorten osallistumisessa ja kuulemisessa otettaisiin huomioon myös alle 7-vuotiaat”*. Allianssi peräänkuuluttaa etenkin tässä kohtaa lapsivaikutusten arviointia, jossa on eriteltävä, miten lakiehdotus vaikuttaa tiettyihin lapsi- ja nuorisoryhmiin. Katso lisää Allianssin kantoja ikära- jasta osallisuuspykälän (22 §) kohdalla.

Lain alaikärajan määrittelemisen alkavaksi 7 ikävuodesta on myös keinotekoinen ja ongelmallinen monille nuorisoalan toimijoille. Esimerkiksi alle 7-vuotiaat ovat yleensä harvoin virallisia jäseniä järjestöissä, mutta osallistuvat järjestön toimintaan. Ikä- rajan asettaminen on hankala esimerkiksi perhetoiminnalle, iltapäiväkerhoille, per- hejäsenyyksille, lasten leirikouluille, leiritoiminnalle tms.

Lisäksi ikärajan asettaminen saattaa vähitellen ohjata toiminnan kohderyhmän ra- jaamista 7 vuotta täyttäneisiin, jos rahoitusta ei saada tälle kohderyhmälle tai avus- tusten hakeminen muuttuu liian byrokraattiseksi ikärajojen takia. Avustuksiin liitty- vät muutoseikat lisääntynevät, vaikka niitä lienee ollut tarkoitus purkaa. Näin ollen laki ohjaisi järjestöjen toimintaa, vaikka se ei suoranaisesti kiellä tarjoamasta toi- mintaa alla 7-vuotiaille. Allianssi haluaa painottaa, että myös alle 7-vuotiaille tulee olla mahdollisuus harrastustoimintaan.

Ikärajan nostaminen saattaa myös vaikeuttaa lasten yhdenvertaisia edellytyksiä kasvaa aktiivisiksi kansalaisiksi. Aktiiviseen kansalaisuuteen ja osallisuuteen kasve- taan pienestä pitäen, mutta myös syrjäytyminen alkaa usein jo varhaislapsuudessa. Paras eri osallistumismuotojen oppiminen tapahtuu toiminnalla ja kokemuksellisuu- della, joilla voidaan kuroa umpeen lasten ja nuorten erilaisten tiedollisten ja taidol- listen lähtökohtien tuottamaan eroa. Tässä prosessissa järjestöt ovat merkittäviä toimijoita.

Alaikärajan asettaminen saattaa myös aiheuttaa väärinymmärryksiä sekä monimut- kaistaa toimintoja. Epäselvyys saattaa liittyä käytännön tilanteisiin, joissa ei tiedetä onko kyseessä lapsi vai nuori. Esimerkkinä alakoulun ensimmäinen luokka, onko luokalla sekä lapsia että nuoria lain näkökulmasta?

Nuorisolain alaikärajan säätäminen saattaisi vaikuttaa myös kuntien valtionosuuk- siin, valtionavustusten jakamiseen ja kuntien myöntämiin avustuksiin järjestöille.

Varhaisnuorisojärjestöille tehtiin valmisteluvaiheessa ministeriön kysely, johon oli tiukan aikataulun vuoksi vähän osallistujia. Varhaisnuorisojärjestöjen yhteenliittymä vastusti ikärajamuutosta ja lausui aiheesta: <http://tinyurl.com/pkdmlrp>

Lisäksi OKM:n ja Allianssin yhteisissä järjestöfoorumeissa (2015) alaikärajan aset- taminen ei saanut kannatusta.

Jos valitsitte vaihtoehdon Muu mikä?, niin antakaa tässä ehdotuksenne ikä- rajaksi mainiten ala- ja yläikärajat (esim "12 - 25-vuotiaat")

0 - 29-vuotiaat

2 luku Valtion nuorisotyö ja -politiikka

4 § Valtion vastuu

5 § Valtion nuorisopolitiikan ohjelma

Pykälässä todetaan, että *”ohjelma sisältää tarkemmat tavoitteet valtakunnalliselle nuorisopolitiikalle”*. Nykytilanteen sekä tämän lakiluonnoksen perusteella epäselväksi jää, mikä on nuorisopolitiikan ohjelman suhde maan hallitusohjelmaan. Onko ohjelma rahoituskanava vai nuorisopoliittinen väline? Onko ohjelmalla painoarvoa, jos sitä ei ole valtaa ja voimia toteuttaa?

Nuorisopolitiikan ohjelmasta tulisi tehdä tosiasiallisia vaikutusarviointeja. Nykyään valmistelusykli on liian nopea vaikutusarviointien hyödyntämiseen. Kun loppuraportti valmistuu, uusi ohjelma on jo tehty. Ohjelman perusteella rahoitettavia hankkeita on ollut myös paljon, ja rahoitussykli koetaan järjestöjen keskuudessa lyhyeksi. Rahoituspäätökset ovat tulleet myös viiveellä, mikä vaikeuttaa työntekijöiden rekrytointia ja osaamisen pysymistä jo käynnistetyissä hankkeissa.

Nuoria ja nuorisojärjestöjä tulee kuulla ohjelman valmistelussa ja seurannassa.

Katso myös Allianssin kommentti asetuksen 2 §:ään.

6 § Valtion nuorisoneuvosto

Katso Allianssin kommentti asetuksen 3 §:ään.

7 § Avustustoimikunta

Voimassa olevassa nuorisolaissa avustustoimikunta antaa esityksen nuorisojärjestöjen ja palvelujärjestöjen valtionapukelpoisuudesta ja valtionavustusten jaosta. Allianssi vaatii nykyistä muotoilua, jossa avustustoimikunta antaa esityksen kyseisestä asiasta, ei lausuntoa (lakiehdotus 7 §). Pelkästään lausunnon antaminen heikentäisi toimikunnan roolia ja painoarvoa sekä kasvattaisi virkamiesvaltaa. Se poistaisi myös järjestöjen vertaisarviointia, sillä toimikunta tuo prosessiin avustuksen käyttäjien äänen ja järjestöasiantuntemusta. Kyseisen kaltainen vertaisarviointi on nähty tärkeänä, ja se olisi tärkeää säilyttää tulevaisuudessakin. Esimerkiksi rahapelifuusioon liittyvässä selvityksessä tunnustettiin vertaisarvioinnin tärkeys. Lisäksi rahapeliyhtiöiden tulevasta fuusiosta saattaa seurata muutoksia nykyiseen tuotonjakoon, minkä vuoksi nykyiseen avustustoimikuntamalliin ei ole järkevää tehdä muutoksia.

Katso Allianssin kommentti asetuksen 4 §:ään.

3 luku Kuntien nuorisotyö ja -politiikka sekä monialainen yhteistyö

8 § Kunnan vastuu

Allianssin huolena on kuntien lisääntyvä valinnanvapaus, joka tulee vaikuttamaan siihen, mitä toimintaa kunnat toteuttavat nuorille. Huolena on, mitä käy nuorisotyön voluumeille ja eri toimintamuodoille eri kunnissa. Myös esimerkiksi *Kunnallisen nuorisotyön tulevaisuusodotuksen* -kyselyn tulokset kertovat nuorisotyön tilanteen ja näkymien vaihtelevan suuresti kunnasta toiseen (www.alli.fi/knt). Aiempi tulevaisuuden odotuksiin liittyvä optimismi on vaihtunut epäilykseen mm. leikkauspaineista.

9 § Monialainen yhteistyö

Pykälän 9 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että verkostossa voisi olla edustettuina myös muita viranomaisia, kuten esimerkiksi kunnan kulttuuri-, liikunta- ja kirjastotoimi. Allianssi ehdottaa tähän kohtaan lisäystä "*verkostossa voisi olla edusteltuna..sekä nuorisovaltuuston jäseninä että nuoria*".

10 § Etsivä nuorisotyö

Etsivän nuorisotyön kohdalla tulee huomioida vammaiset nuoret.

11 § Tietojen luovuttaminen etsivälle nuorisotyölle

11 §, 12 § ja 13 § ovat pitkiä yksityiskohtaisia pykäläitä, jotka käsittelevät nuoren henkilötietojen luovuttamista ja ylläpitoa. Näiden pykäläiden sisältö on tärkeä, mutta nuorisolain kokonaisuuden kannalta liian yksityiskohtaista sääntelyä. Siksi Allianssi ehdottaa, että nämä pykälät tulee siirtää erinäisiin säännöksiin.

12 § Rekisteri viranomaisten yhteistyötä varten etsivässä nuorisotyössä

Tietojen luovutus nuorelle tai huoltajille on tehtävä saavutettavassa muodossa ja ymmärrettävästi esim. maahanmuuttajille.

13 § Nuoren tietojen käsittely etsivässä nuorisotyössä

4 luku Valtionrahoitus

14 § Valtionosuus kunnille

15 § Nuorisovaltuuston valtionapukelpoisuus

Allianssi kannattaa yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja osallisuuden edistämisen mainitaan valtionavustuksen ehtona.

16 § Valtionavustuksen myöntäminen nuorisovaltuustolle

17 § Valtionavustuksen myöntäminen nuorisovaltuustolle

Pykälän perusteluissa todetaan, että keskeisten valtionavustuskelpoisuusharkinnassa huomioitaisiin *"ehdotetun lain 5 § mukaisen valtion nuorisopolitiikan ohjelman tavoitteet."* Allianssi ei pidä järkevänä sitoa osaamiskeskuksen valtionavustuskelpoisuutta ja avustuksia siihen, miten keskus noudattaa erilaisia poliittisia linjauksia, kuten valtion nuorisopolitiikan ohjelmaa. Esimerkiksi jos maan hallitus (nuorisopolitiikka) haluaa toimia ristiriidassa nuorisovaltuustojen tavoitteiden kanssa, osaamiskeskus joutuisi myös toimimaan vastoin kyseisiä tavoitteita.

Allianssi huomauttaa, että osaamiskeskuksella voi kansalaisjärjestönä olla myös muita nuorisovaltuustojen mukaisia tehtäviä kuin mitä osaamiskeskukselle on pykälässä luonnehdittu. Lakiluonnoksesta ei käy ilmi, miten tämä huomioidaan esimerkiksi avustuksista päätettäessä.

18 § Valtionavustuksen myöntäminen nuorisokeskukselle

19 § Valtionavustuksen myöntäminen nuorten työpajatoimintaan

Allianssi haluaa huomauttaa, että työpajat ovat olleet vammaisille nuorille melko tavoittamattomissa.

20 § Muut valtionavustukset

21 § Valtionavustuksen peruuttaminen

5 luku Erinäiset säännökset

22 § Nuorten osallistuminen, vaikuttaminen ja kuuleminen

Nykyinen nuorisolaki (8 §) vahvistaa lasten ja nuorten oikeutta tulla kuulluksi, joka turvataan myös perustuslaissa. Epäselväksi jää, miten tämän lakiluonnoksen muotoilu (22 §) takaa alle 7-vuotiaiden lasten yhdenvertaisten osallistumisoikeuksien toteutumisen. Pykälän perusteluissa vain todetaan, että *"nuorten osallistumisessa ja kuulemisessa otettaisiin huomioon myös tätä nuoremmat lapset"*. Allianssi peräänkuuluttaa etenkin tässä kohtaa lapsivaikutusten arviointia, jossa on eriteltävä, miten lakiehdotus vaikuttaa tiettyihin lapsi- ja nuorisoryhmiin.

Lakiuudistuksen tavoitteena on lasten ja nuorten yhdenvertaisuus, joka ei toteudu tekemällä eri kategorioita lasten ja nuorten välille. Huolena on, että nykyinen la-

kiehdotus ei edistä yhdenvertaisesti eri-ikäisten lasten ja nuorten osallisuutta, sillä se asettaa alle 7-vuotiaat eriarvoiseen asemaan suhteessa muihin lapsiin ja nuoriin. Lasten ja nuorten osallisuus toteutuu vain siten, että he saavat tietoa vaikuttamismahdollisuuksista. Tämä tieto välittyy nuorille nuorisolain piirissä olevissa toimintaympäristöissä ja -foorumeissa, josta nyt alle 7-vuotiaat ollaan rajaamassa pois. Siten on ristiriitaista määritellä osallisuudelle (22 §) eri kohderyhmä kuin koko laille.

Nykyisessä nuorisolaissa sanotaan (8 §): *"Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa"*. Tämä muotoilu on saatava myös uuteen lakiin, sillä lakiluonnoksen nykyinen kirjaus rajaa nuorten osallistumista ja vaikuttamista pelkästään nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn.

Miksi pykälässä lukee *"sen lisäksi"* ja perusteluissa *"siltä osin kuin...ei muualla..säädettäisi"*?. Nämä eivät ole samanvertaiset muotoilut. Pykälän "sen lisäksi" on parempi muotoilu.

Pykälässä todetaan, että *"nuorille ja lapsille tulee tarjota mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa.."* Allianssi vaatii, että sanamuodon tulee olla *"järjestää mahdollisuus"*, kuten yksityiskohtaisissa perusteluissa lukee, sillä *"tarjota mahdollisuus"* on liian yleispiirteinen ilmaisu. Sanamuoto jättää mahdollisuuden esimerkiksi siihen, että säännöksessä tarkoitettua osallistumisoikeutta ja kuulemisvelvollisuutta toteutettaisiin käytännössä esimerkiksi tiedottamalla nuoria koskevista asioista verkossa. Tärkeää olisi, että nuoret pääsevät tosiasiallisesti vaikuttamaan nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn ja että nuoret tulevat kuulluiksi heitä koskevissa asioissa jo niiden valmisteluvaiheessa.

Pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan että säännöksessä ei tarkemmin määritellä kuulemisen keinoja. Allianssi ehdottaa tähän lisäystä *"mutta nuorten osallistumis- ja vaikuttamiskanavien tulee olla monipuolisia ja yhdenvertaisia."* Tämä lisäys on tärkeä myös siitä syystä, että lakiluonnoksen yleisperusteluissa todetaan, että tietyt ryhmät nuorten keskuudessa eivät saa ääntään kuuluviin. Tämä epäkohta tulee huomioida myös lainsäädännön tasolla, ei yksinomaan vain yleisperusteluissa.

Allianssille jää hieman epäselväksi, onko tässä lakiuudistuksessa oikeasti arvioitu osallisuutta koskevien säännösten toimivuutta, kuten demokratiapoliittisessa selonteossa (2014) linjataan. Allianssin mielestä säännöksen (22 §) toimivuudessa oleellista on riittävä velvoitus ja motivaatio säännöksen noudattamiseen. Pykäläluonnos antaa liian paljon tilaa sen tulkitsijalle. Se on muotoiltava enemmän osallistamista tukevaksi. Allianssi esittää, että pykälän lopusta poistetaan muotoilu: *"tai heitä tulee muutoin kuulla mainituissa asioissa"*. Tämä siksi, että osallisuuden vähimmäisvaatimusta ei tarvita pykälässä, jonka on tarkoitus tukea nuorten osallisuutta.

23 § Valtionapuviranomainen

24 § Valtionosuuksien ja -avustusten rahoitus

25 § Muutoksenhaku

26 § Valtionavustuslain soveltaminen

27 § Huumausainetestaus nuorten työpajatoiminnassa

28 § Arkaluonteisten tietojen käsittely

29 § Oma-aloitteinen ilmoitusoikeus

6 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

30 § Voimaantulo

31 § Siirtymäsäännökset

Valtioneuvoston asetus nuorisotyöstä ja -politiikasta

1 § Nuorisotyön ja -politiikan aluehallinnon tehtävät

2 § Valtion nuorisopolitiikan ohjelma

Allianssi pitää myönteisenä ohjelman valmistelussa huomioon otettavaa kirjausta lapsen oikeuksien sopimuksesta. Toisaalta hieman epäselväksi jää, miksi sopimukseen viitataan juuri tässä kohtaa. Allianssi haluaa muistuttaa, että lakiluonnos kokonaisuudessaan noudattaa kansainvälisiä velvoitteita (lakiluonnos 1 §). Lisäksi lapsen oikeuksien sopimus koskee 0-18 -vuotiaita, joten tämä kirjaus on ristiriidassa lakiluonnoksen alaikärajan kanssa.

Hienoa, että ohjelman valmistelussa otetaan huomioon moninaisuus ja eri vähemmistöihin kuuluvat nuoret. Tämä tulee huomioida myös ohjelmaa valmisteltaessa, esimerkiksi tulee kuulla vammaisjärjestöjä ja vammaisia nuoria.

3 § Valtion nuorisoneuvoston kokoonpano, asettaminen ja päätösvaltaisuus

Lakiluonnoksessa ei ole mainintaa, mutta tähän asetukseen voisi edes lisätä: *”Valtioneuvosto kutsuu neuvoston jäseniksi nuorten asemaan ja oikeuksiin perehtyneitä henkilöitä”*. Neuvosto olisi siten linjassa myös muiden valtioneuvoston asettamien neuvostojen kanssa (vrt. esim. lapsiasianeuvottelukunta).

4 § Avustustoimikunnan kokoonpano, asettaminen ja päätösvaltaisuus

Avustustoiminnan toiminnan tulee olla avointa ja läpinäkyvää. Jäseniä valitessa tulee huomioida vaalivuositainen rotaatio. Toimikunnan työ koskee koko nuorisoalaa, joten toimikunnan kokoonpano tulee olla myös moninainen, esimerkiksi muilla kuin poliittisilla tahoilla tulee olla riittävä edustus toimikunnassa.

Tärkeää on lisäksi, että toimikunta kuulee järjestöjä.

Katso myös Allianssin kommentti lakiluonnoksen 7 §:lään.

5 § Nuorisoalan järjestön valtionapukelpoisuuden hyväksyminen

Allianssi pitää tärkeänä, että asetuksella ei luoda liian tiukkoja järjestöluokituksia. Asetusluonnoksen luokittelut eivät ole joustavia, tai ota huomioon toimintakentässä tapahtuvia muutoksia. On myös tärkeää, että tukea voidaan myöntää täysin uudelleen toimintaan. Epäselväksi jää, mitä tapahtuu, jos järjestön tilanne muuttuu näiden kriteerien osalta? Esimerkiksi organisaatiouudistuksia tulee voida tehdä järjestöissä ilman, että laki määrittelee sille rajoja.

Allianssille jää epäselväksi, mikä rooli näillä eri järjestöluokituksilla on valtionavustuksen myöntämisessä (6 §).

Järjestöjen näkökulmasta rahoitusta tulisi tehdä ennakoitavammaksi ja pitkäjänteisemmäksi. Rahoitusta voisi myöntää esimerkiksi kahdeksi vuodeksi, jolloin toiminnan suunnittelua voisi parantaa. Hakuprosessit on myös pidettävä yksinkertaisina, jotta pienemmilläänkin ja tuoreilla järjestöillä on mahdollisuus osallistua.

Sukupolvien välinen vuorovaikutus on tärkeää järjestöjen jatkuvuuden kannalta. Ohjaako luokittelu tätä?

6 § Valtionavustuksen myöntäminen nuorisoalan järjestölle

Toiminnan laajuutta arvioitaessa on myös keskityttävä siihen, mutta laajuutta mitataan. Nuorten määrän arviointi ei ole aina niin yksiselitteistä esimerkiksi verkko- nuorisotoiminnassa.

Nuorisolakiluonnoksen pykälissä 15 § ja 16 §: *”Valtionavustuksen määrää harkittaessa otetaan lisäksi huomioon miten järjestö toiminnassaan edistää yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja osallisuutta sekä toteuttaa muita tämän lain 2 §:ssä säädettyjä tavoitteita ja lähtökohtia.”* Asetuksessa linjataan tarkemmin kriteerit sille, miten järjestö edistää osallisuutta: *”Osallisuuden edistämisen arvioinnissa otetaan huomioon, miten järjestö tarjoaa nuorille mahdollisuuden osallistua järjestön päätöksentekoon ja miten järjestö muulla tavoin edistää nuorten kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa.”* Voisiko yhdenvertaisuuden edistämisen kohdalla mainita yhdenvertaisuussuunnitelmat (vrt. liikuntalakiin liittyvät ohjeistukset)? Muutoin vain osallisuudelle asetetaan tarkemmat kriteerit.

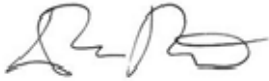
7 § Nuorisoalan osaamiskeskusten valtionapukelpoisuuden hyväksyminen

8 § Valtionavustuksen myöntäminen nuorisoalan osaamiskeskukselle

9 § Nuorisokeskusten valtionapukelpoisuuden hyväksyminen

10 § Valtionavustuksen myöntäminen nuorisokeskukselle

11 § Valtionavustuksen myöntäminen nuorten työpajatoimintaan

Eero Rämö
puheenjohtaja

Olli Joensuu
pääsihteeri